

Yttrande från Europeiska ekonomiska och sociala kommittén om "Kreativitet och företagande: instrument för att bekämpa krisen" (initiativytttrande)

(2011/C 48/09)

Föredragande: **Madi SHARMA**

Den 18 februari 2010 beslutade Europeiska ekonomiska och sociala kommittén att i enlighet med artikel 29.2 i arbetsordningen utarbeta ett yttrande på eget initiativ om

"Kreativitet och företagande: instrument för att bekämpa krisen".

Facksektionen för inre marknaden, produktion och konsumtion, som svarat för kommitténs beredning av ärendet, antog sitt yttrande den 1 september.

Vid sin 465:e plenarsession den 15–16 september 2010 (sammanträdet den 15 september 2010) antog Europeiska ekonomiska och sociala kommittén följande yttrande med 109 röster för, 2 röster emot och 6 nedlagda röster:

1. Förord – en väg ut ur krisen

För att ta sig ur finanskrisen och lösa problemen med arbetslöshet, fattigdom, ojämlikheter, globalisering och klimatförändringar måste EU se till att medborgarna är öppna för nya idéer.

1.1 Detta yttrande behandlar mervärdet av **kreativitet och företagande** som ett instrument för att komma ur krisen, med fokus på investeringar i **humankapital** och främjande av en **"allt är möjligt"-attityd**.

1.2 Företagande i Europa förknippas ofta med nystartade företag, små och medelstora företag, den vinstdrivande sektorn och socialt företagande. **Företagande är "individens förmåga att omvandla idéer till handling"**, och därför får dess värde för samhället, särskilt i kristider, inte underskattas eller avfärdas. Detta omfattar

- kreativitet, innovation och risktagande,
- förmåga att planera och leda projekt för att uppnå mål,
- stöd i vardagen i hemmet och i samhället,
- arbetstagare som är medvetna om det sammanhang de verkar i,
- förmåga att utnyttja möjligheter,
- en grund för mer specialinriktade färdigheter och kunskaper som krävs för att etablera en social eller kommersiell verksamhet ⁽¹⁾.

2. Sammanfattning och rekommendationer

2.1 Syftet med detta yttrande är att undersöka hur EU-medborgarnas potential kan uppvärderas och tas i anspråk. En heltäckande strategi kommer att användas för att skapa möjligheter för ett större antal människor, oberoende av ålder, kön, ras, förutsättningar eller social situation. De särskilda regionala, nationella och europeiska program som främjar *kreativitet och företagande* måste emellertid ta hänsyn till missgynnade grupper för att avhjälpa ojämlikheter i samhället.

2.2 I yttrandet tas följande punkter upp:

- Hur man kan bevara mångfalden i Europa och samtidigt omvandla den till en gemensam identitet.
- Hur EU kan ge medborgarna möjligheter och öka deras handlingsutrymme.
- Hur man kan göra EU till ett område som präglas av stolthet, ambitioner och värderingar, med medborgare som är ambassadörer och som lyfter fram goda resultat.

2.3 Efter finanskrisen konstaterar EESK att vi behöver främja skapandet av sysselsättning och av sunda och hållbara ekonomier i medlemsstaterna. För att skapa arbetstillfällen av hög kvalitet krävs såväl företagande av hög kvalitet som investeringar i offentliga och privata sektorer, i syfte att skapa en internationellt konkurrenskraftig ekonomi. Företagande är ett redskap för att klara denna utmaning och ge alla delar av samhället ett realistiskt hopp om goda resultat samt hjälpa Europa att utveckla en mer dynamisk identitet.

⁽¹⁾ KOM(2005) 548, bilaga punkt 7.

2.4 Europa 2020-strategin ställer upp tematiska och mål-inriktade centrala faktorer för följande prioriteringar:

- Att skapa värde genom att bygga tillväxten på kunskap.
- Att öka delaktigheten i ett samhälle för alla. Det är av central betydelse att vi kan främja vidareutbildning, kreativitet, innovation och företagande och underlätta för enskilda att byta jobb, eftersom den framtida ekonomin kommer att skapa fler jobb och möjligheter förutsatt att arbetstagaren är anpassningsbar.
- Att skapa en konkurrenskraftig, sammanlänkad och miljövänligare ekonomi.

2.5 Krisen banar väg för nya modeller för utveckling, tillväxt och styrning. För att åstadkomma förändring är det avgörande att ramvillkoren förbättras och harmoniseras, och detta ger arbetsmarknadsparterna och det civila samhället en möjlighet att bidra med praktiska och konkreta mekanismer.

2.6 Europas humankapital skulle snabbt kunna tas i anspråk om en positiv miljö skapas. För att åstadkomma detta bör man ta fasta på följande enkla och realistiska rekommendationer:

10 viktiga steg mot förändring:

1. VISION – en enad vision för Europa.
2. UTBILDNING – att främja ambitioner.
3. RÖRLIGHET – att skapa möjligheter för organiserat lärande.
4. RISKMEDVETENHET – att hjälpa medborgarna att komma över sin ovilja att ta risker.
5. STIMULANS – att främja företagande.
6. ANSVARIGHET – i EU-projekt.
7. SAMHÄLLE – att främja aktivt medborgarskap.
8. GENOMFÖRANDE – av politik för företagande och små och medelstora företag.
9. SAMRÅD – ett debattforum för berörda aktörer.
10. FRÄMJANDE – av en ny kultur i medier och via ambassadörer.

2.7 Att genomföra dessa rekommendationer bör vara allas ansvar och inte ses som en enda aktörs uppgift. I en värld som präglas av snabb förändring och komplexitet kommer människor att behöva nya färdigheter och kunskaper för att undvika utslagning. Arbetsmarknadsdialogen kan bidra till förändring för att uppnå målen i Europa 2020-strategin och utveckla hållbart företagande. Vi behöver skapa en tradition i Europa som främjar företagande bland enskilda och organisationer.

2.8 Det europeiska mervärdet i att investera i företagande:

Om jag ger dig 1 euro och du ger mig 1 euro har vi 1 euro var.

Om jag ger dig 1 idé och du ger mig 1 idé har vi 2 idéer var.

Företagande i Europa = 500 miljoner människor + 500 miljoner idéer + 500 miljoner handlingar.

Hur många av dessa idéer kan ta oss ur krisen?

3. Europa i dag

3.1 Under 2008 drogs Europa in i en finanskris som började i USA och som fick allvarliga ekonomiska och sociala konsekvenser för samhället. Orsakerna till krisen är väl dokumenterade, och Europa är ett av de områden som drabbats värst på medellång och lång sikt.

3.2 EU har år 2010 över 20 miljoner arbetslösa. Unga människor, kvinnor, äldre arbetstagare, invandrare och andra utsatta grupper utgör majoriteten av detta outnyttjade humankapital. Varken den offentliga sektorn, som brottas med enorma underskott, eller storföretagen, som står inför utmaningar som rör krisen och globaliseringen, kommer på egen hand att ha kapacitet att skapa dessa arbetstillfällen på kort sikt. Tanken om en snabb återgång till stark tillväxt i EU är inte realistisk om det inte sker en förändring av de strukturella förutsättningarna, eftersom arbetslöshet framför allt är ett strukturellt problem och inte kan tillskrivas konjunktursvängningarna.

3.3 EU måste fokusera på ekonomin, hållbart företagande, sysselsättning och socialpolitik, men globaliseringen kommer inte att vänta på EU, trots att vi har mycket att bidra med till andra aktörers utveckling. Den europeiska dimensionen erbjuder möjligheter till utbyte av erfarenheter och ett verktyg för att skapa en starkare europeisk identitet både i och utanför Europa.

3.4 EU består i dag av 27 talangfulla, väl integrerade och produktiva medlemsstater med grannländer som är mycket angelägna om att bli medlemmar. Unionen har många starka sidor – fred, stabilitet, mångfald, regelsystem, goda styresformer och solidaritet. Europa har stor respekt för sociala värden och för sina territorier. På det ekonomiska planet omfattar den europeiska marknaden 500 miljoner människor, och företagen har goda möjligheter till tillväxt.

3.5 Det är nu som EU bör optimera sin kollektiva styrka.

4. Företagande – en av EU:s starka sidor och en väg ut ur krisen

4.1 Företagande handlar om att skapa välstånd som kommer att ta Europa ut ur krisen. Företagande och mångfald bland de ekonomiska aktörerna erkänns i Lissabonfördraget, och man behöver nu utveckla nya former för hållbart företagande som en central faktor för tillväxt i syfte att bevara Europas konkurrenskraft.

4.2 Man måste i detta sammanhang hitta nya idéer och få företaget att ta fart för att skapa förtroende, trovärdighet och fortsatt tillväxt för framtiden. Välståndet kommer att bidra till investeringar i utbildning, sysselsättning, kompetens, produktivitet, hälsa och sociala förhållanden, där företagande, kreativitet och innovation är grundläggande instrument för samhällets utveckling.

4.3 Omfattande forskning och teoretisk, empirisk och praktisk erfarenhet från näringslivet visar att det finns en tydlig koppling mellan företagande och tillväxt^(?). Näringslivsorganisationer, fackförbund, internationella utvecklingsorgan, Världsbanken, ILO, OECD och icke-statliga organisationer stöder främjandet av företagande som ett mycket viktigt redskap för tillväxt, utveckling, fattigdomsminskning och social integration. EESK har i många av sina yttranden lyft fram företagandets samhällsvärde, och många medlemsstater har tagit fram exempel på bästa praxis för företagande.

4.4 Företagande betraktas allmänt som ett redskap för innovation, investeringar och förändring och är därför ovärderligt när det gäller att ta EU ur den aktuella ekonomiska situationen,

(?) Audretsch, D. B. och R. Thurik (2001), "Linking Entrepreneurship to Growth", OECD:s vetenskapliga, tekniska och industriella arbetsdokument, 2001/2, OECD Publishing. doi: 10.1787/736170038056.

som präglas av en stor osäkerhet. I detta sammanhang är erkännande av kunskaper och kompetens genom företagande ett sätt att lösa problem och vidareutveckla nya idéer.

4.5 Den ekonomiska utvecklingen i EU har alltid gått hand i hand med ett starkt engagemang för den sociala dimensionen, och detta måste fortsätta genom att företagsverksamhet införlivas i det dagliga livet. Detta gäller även områden utanför näringslivet:

— Arbetet för social integration och fattigdomsminskning kan stödjas genom företagande "eftersom samhället står i centrum för innovationsanalysen"⁽³⁾ när samhällets idéer, praxis och institutioner förändras.

— Miljöskyddet är beroende av hållbara energikällor och anpassning till klimatförändringarna, och detta kommer att leda till nya arbetsmetoder, mer miljövänliga arbetstillfällen samt skapande av nya "gröna" jobb och ny teknik.

— Turism, förnyelse och migration, inbegripet förnyelse av landsbygdsområden och mindre gynnade regioner, kommer att kräva insatser från företagens sida för att skapa arbetstillfällen och förbättra infrastrukturen, särskilt inom sektorer som stadsförnyelse, jordbruk, skogsbruk samt ö-⁽⁴⁾ och lantgårdsturism.

— Kreativitet används i utbildningen för att fastställa vilka drivkrafter som ligger bakom en önskan att lära i syfte att se till att människor i alla åldrar fortsätter att förvärva nya kunskaper.

— Sjukvården tillämpar nya arbetsmetoder och ny teknik för att skapa så goda förutsättningar som möjligt för vård, forskning och tillhandahållande av läkemedel och behandlingar.

— Den demografiska utvecklingen kommer att kräva en anpassning av samhället samt nya och kreativa lösningar vad gäller infrastruktur, tjänster, arbete, familj och socialt skydd.

— Icke-statliga organisationer och deras projekt för uppsökande verksamhet och utbildning är effektiva och banbrytande inom många sektorer som kräver nya lösningar för att hantera samhällsutmaningar.

(3) Det europeiska civila samhällets plattform för livslångt lärande (EU-CIS-LLL), Barcelona 2010.

(4) Bornholm, Danmark.

— Den offentliga sektorn kommer att kräva nya lösningar för att kunna bevara eller utöka tjänsteutbudet med en begränsad budget.

4.6 Alla människor har talang och besitter kreativitet och en företaganda som kan stimuleras under gynnsamma förhållanden. Det är av avgörande betydelse att fokusera på individen, och samtidigt ta hänsyn till mångfalden, eftersom utestängning och diskriminering skapar en ond cirkel som leder till att principen om lika möjligheter undergrävs: Ju mindre människors potential förverkligas, desto mindre motiverade är de att utveckla sina färdigheter⁽⁵⁾. Detta kan i dagens Europa särskilt lösa problemet med det stora antalet okvalificerade och arbetslösa människor. Dessutom kan en mångsidig strategi bidra till att skapa möjligheter för ett större antal människor, oberoende av ålder, kön, ras, förutsättningar eller social situation.

4.7 En rad kollektiva faktorer bidrar till att skapa en gynnsam miljö för goda resultat vad gäller alla aspekter av livet, inklusive att ta sig ur en kris:

— En tydlig VISION med en genomförbar UPPGIFT och realistiska MÅL.

— Ett PROJEKT med GEMENSAMT SYFTE/GEMENSAM IDENTITET.

— FOKUS och en "ALLT ÄR MÖJLIGT"-ATTITYD.

— Ett LEDARSKAP som främjar individualitet tillsammans med starka gemensamma VÄRDERINGAR.

5. 10 steg – en lista över åtgärder som kan sättas i verket för att skapa en positiv miljö

Tillväxt skapas inte i ett tomrum – det krävs likasinnade människor, nätverk och intressenter. Skapandet av en tradition i samhället, på arbetsplatsen och i hemmet kommer att möjliggöra företagande för enskilda och organisationer, främja skapandet av nya arbetstillfällen genom små företag och öka tillgången på

kvalificerad arbetskraft. Berörda parter, dvs. arbetsgivare, fackförbund, icke-statliga organisationer, den offentliga sektorn och beslutsfattare, kommer att behöva gå samman för att skapa en kulturförändring som öppnar dörren till en "företagarkultur" för ALLA människor, inte bara för att stödja återhämtningen från denna kris utan också för att hantera de mer långsiktiga utmaningarna för vår planet.

5.1 **En tydlig enad vision för Europa**⁽⁶⁾ måste förmedlas tillsammans med en strategi och konkreta mål. Detta måste omfatta ett politiskt ledarskap med ansvarsskyldighet och verklighetsanknytning. Den inre marknaden kommer att innebära ekonomiskt välbefinnande för alla, en ökad rörlighet, nya kunskaper, affärsmöjligheter och en större valfrihet och måste därför ges nya impulser och fullbordas. Företagande för alla måste ingå som en del i alla politikområden.

5.2 **Utbildning i företagande runt om i Europa** som ingår i läroplanen och utgör en del i livslångt lärande kräver fortfarande ett genuint engagemang från ledarnas sida. Främjande av ambitioner och vikten av kreativitet och företagande måste värdesättas och inte blandas samman med företagsverksamhet och generering av vinster. Kreativiteten utvecklas genom både formell och informell utbildning. Utbildare måste vara fullständigt engagerade för att man ska kunna säkerställa att budskapet förmedlas på korrekt sätt. Lärare kan ställa sig negativa till en snäv definition av företagande som nystart av företag, men vara mer öppna för ett brett koncept som en nyckelkompetens i livet. En "entreprenörstrappa" kan användas för att utveckla aktiviteter och undervisning i syfte att skapa en företaganda i klassrummet⁽⁷⁾.

5.2.1 Lärare behöver pionjärmeter, experimentell undervisning och mekanismer för att ge eleverna aktuella kunskaper och tillgång till teknik som speglar globaliseringen. De måste betrakta sin roll som "katalysatorer" som hjälper eleverna och studenterna att bli mer självständiga och ta initiativ till att lära sig mer. Effektivare lärarutbildningar, utbyte av god praxis och nätverk⁽⁸⁾ kan liksom nya metoder och verktyg hjälpa lärare att anpassa sig till alla typer av lärande. Partnerskap med arbetsgivare, fackföreningar och icke-statliga organisationer skulle kunna övervägas för att stödja kunskapsöverföringen.

⁽⁶⁾ Medborgarna måste ställa sig bakom följande:

- I. Visionen för Europa: ett Europas förenta stater som respekterar alla kulturer och språk med en öppenhet mot världen.
- II. Europas styrka: skapande av en gemensam och fredlig enhet efter århundraden av inbördeskrig och konflikter.
- III. EU står för: en välmående politisk enhet som ger den enskilde alla möjligheter och gör det möjligt att förverkliga gemensamma drömmar.
- IV. Att vara EU-medborgare innebär att ha gemensamma värderingar, huvudsakligen en bra blandning av individuella (prestationer) och gemensamma värderingar.
- V. Fördelen med att vara EU-medborgare: utnyttjandet av EU-dimensionen i kulturella, ekonomiska och vetenskapliga sammanhang, att utnyttja individernas egna kunskaper och kvalifikationer för deras egna och andras framtid.

⁽⁷⁾ EUT C 309, 16.12.2006, s. 110.

⁽⁸⁾ Mot ett fördjupat samarbete och en större samstämmighet vad gäller utbildning i entreprenörskap, Europeiska kommissionen, mars 2010.

⁽⁵⁾ Hillman 1997.

5.3 Att skapa möjligheter för organiserad rörlighet i utbildningssyfte måste bli en naturlig del av att vara EU-medborgare. Tillgång till utbildning är en avgörande faktor för social sammanhållning, politiskt deltagande och utövande av medborgarskap⁽⁹⁾. EESK skulle kunna inleda en diskussion med berörda aktörer om ett ambitiöst initiativ för EU:s framtida utbildningsmodell för att sedan lägga fram det för EU:s beslutsfattare.

5.3.1 Kunskapstriangeln (utbildning, forskning och innovation) spelar en avgörande roll för att främja tillväxt och sysselsättning i framtiden. Erasmus, Leonardo, Sokrates och andra program måste vara öppna för alla, det måste bli enklare att delta i dem och byråkratin inom dem måste minska. De måste också innehålla rätt incitament för deltagande. EESK rekommenderar att man inför ett Europass där all utbildning i Europa som innehavaren deltagit i samlas.

5.4 Att hjälpa medborgarna att komma över sin ovillighet att ta risker och främja en "allt är möjligt"-attityd bör vara en huvudprioritering för att utveckla ett produktivt samhälle. Man bör medvetet sträva efter att lämna den negativa "misslyckandekultur" som i dag finns i Europa för att i stället lyfta fram de fördelar och vinster som kreativitet och innovation innebär för samhället.

5.4.1 Man bör överväga att införa innovativa finansieringsmekanismer. Dessa skulle kunna omfatta mikrokreditmekanismer (Progress, ESF, Jasmine, Jeremie och ramprogrammet för konkurrenskraft och innovation) och mikrolån för kreditkassor och samhällsprojekt⁽¹⁰⁾. Dessa verktyg kan stödja företagare och även bidra till hållbarheten i samhälls- och utvecklingsinitiativ, särskilt för icke-statliga organisationer.

5.4.2 Befintliga instrument för att stödja innovation måste anpassas mot bakgrund av de förändringar som sker på innovationsområdet (tjänster, öppen och användarinriktad innovation). Genom att hantera och minska komplexiteten, öka flexibiliteten i systemen, underlätta samarbete och snabbare ge tillgång till finansiering kan man påskynda omvandlingen av kunskap till säljbara produkter.

5.5 Uppmuntra stora företag att utveckla och stimulera företagarandan: Alla medarbetares kompetens och talang måste värdesättas eftersom arbetsstyrkan rymmer mycket praktisk och

intellektuell kompetens. Man bör uppmuntra identifieringen av kompetens och immateriella tillgångar genom att utveckla nya redskap som stöder detta arbete.

5.5.1 Praktik- och lärlingsplatser för studenter och arbetslösa bör främjas och uppmuntras i större utsträckning.

5.5.2 Utvecklingen av en företagsram för att etablera företagsavknoppningar, där det stora företaget erbjuder stöd, handledning och marknadsmöjligheter för innovatörer skulle kunna utnyttjas för att marknadsföra registrerade patent som ännu inte har presenterats. Stödåtgärder för kommittéer för social dialog och arbetsmarknadsparter för att genomföra och bidra till konsekvensanalyser i förbindelse med EU:s sysselsättningsstrategi och Europa 2020-strategin bör övervägas vid utvecklingen av relationer och främjandet av en optimal arbetsmiljö.

5.6 En utvärdering av EU-projektens långsiktiga mål måste genomföras för att motivera investeringar. En sådan bör omfatta projektets hållbarhet, kommersialiseringen av lyckade resultat och en vidareutveckling av resultaten till fromma för samhället i stort.

5.6.1 I detta sammanhang skulle man kunna utnyttja **projekt som omfattar flera generationer och sektorer**, däribland kluster, för att sammanföra erfarenhet och kreativa hjärnor som kan utbyta nya färdigheter, praktiskt kunnande, kunskaper och nätverk genom mentors- eller handledarprogram. Genom att främja hållbara ekonomiska projekt med miljömedvetna företagare som är beredda att hantera utmaningarna kring klimatförändringar, energi och bristen på fossila bränslen kommer miljöskyddet att kunna lyftas fram.

5.7 Man bör främja gemenskapsinitiativ och aktivt medborgarskap för att uppmuntra projekt med ett europeiskt perspektiv som gynnar samhället eller som initierats av lokalsamhället. Hänsyn bör tas till mångfalden och till särskilda utsatta gruppers behov, och detta kan kombineras med en frivillig europeisk certifieringsmekanism för företagens sociala ansvar och möjligheter till översyn av gemenskapsinitiativ.

5.8 Det är avgörande att det finns ett starkt engagemang att genomföra politik för att skapa en gynnsam miljö för entreprenörer som vill starta företag. I EU är 98 % av alla företag små och medelstora företag, och EU bör fortsätta och förstärka sin långa tradition av utveckling av små och medelstora företag⁽¹¹⁾:

⁽⁹⁾ BIG ISSUE, ACAF Spanien.

⁽¹⁰⁾ På www.european-microfinance.org finns exempel på samhällsprojekt och projekt för att öka den sociala integrationen som baseras på företagande.

⁽¹¹⁾ Små och medelstora företag anses ofta utgöra den största gruppen företagare, och EFS och UEAPME har ofta rekommenderat att deras tillväxt ska stödjas. Samma sak har även EESK framfört i många yttranden.

- **Rättsakten för småföretag i Europa (Small Business Act) och principen "att tänka småskaligt först"** kräver ett fortsatt starkt engagemang i många medlemsstater, där de nuvarande insatserna inte motsvarar vad som krävs i kristider. Man måste sträva efter att öka små och medelstora företags tillgång till EU-projekt och offentlig upphandling, för att de i större utsträckning ska kunna delta. Det är även viktigt att skapa öppna marknader som stöder företagstillväxt. Interaktiva miljöer kan skapas genom att man inrättar företagskuvöser, kluster, vetenskaps- och teknikparker och partnerskap med den akademiska världen. Detta skulle kunna omfatta en samlad kontaktpunkt i EU för information om företagande inom alla sektorer.
- Man bör överväga ett **socialt skyddsnät för egenföretagare**, som tar hänsyn till de särskilda aspekter som rör företagsledning, särskilt vad gäller föräldraledighet, barnomsorg och nedläggning av företag.
- **Rådet bör anta stadgan för små och medelstora företag i EU**, och därigenom stödja den inre marknaden och underlätta gränsöverskridande samarbete för små och medelstora företag. Detta projekt, som EESK har tagit initiativ till, kommer att ge nya företagare en europeisk identitet.
- **Man bör öka medvetenheten om och stödet till Erasmus för unga företagare** ⁽¹²⁾. För att programmet ska få verklig genomslagskraft gäller det att hitta lösningar för att locka fler värdföretag och erkänna deras bidrag. Detta skulle bland annat kunna uppnås genom ett "europeiskt företagpris", en EU-märkning eller deltagande i höjprofilprojekt. Det är ofta svårt för företagare, till skillnad från arbetstagare, att få intyg på sina kvalifikationer, och deras samhällsbidrag erkänns därför inte.

5.9 **Utnyttjande av sakkunskap genom upprättande av ett forum för diskussioner mellan berörda aktörer** om olika sätt att främja innovation och kreativitet i EU. Ett närmare samarbete mellan berörda aktörer kan leda till att gemensamma och övergripande strategiska rekommendationer kan läggas fram om t.ex. förbättrade förbindelser mellan den akademiska

världen och näringslivet, innovation i kommersiella och icke-kommersiella sammanhang, rörlighet för forskare, utnyttjande av strukturfonderna, bästa praxis på global nivå och upprättande av en ram för hantering av akuta frågor. Genom att inleda en medborgardialog för att bidra till att utveckla företagargandan på regional nivå kan man främja en europeisk företagprofil för 2000-talet.

5.10 **Främjande av den nya kulturen via medier, med ett nätverk av ambassadörer och förebilder.** Det är viktigt att främja en kultur som uppskattar företagarganda och stöder initiativ till nya företag och tillväxtbolag, sociala entreprenörer, innovation inom den offentliga sektorn, kreativitet på arbetsplatsen, planering av efterträdare och arbetstagarinflytande. Den nya företagarkulturen i Europa kräver ledarskap och stöd genom förespråkare eller "ambassadörer".

6. Krisen är den utlösande faktor som behövs för att Europa inte bara ska erkänna medborgarnas potential utan även främja företagargandan bland dem.

6.1 Den aktuella krisen kommer inte att vara den enda som drabbar EU, och för att säkerställa att unionen är förberedd på framtida utmaningar måste företagandet ta fart med hjälp av de tio steg som beskrivs ovan. Detta arbete bör kompletteras av

- en handlingsplan,
- en arbetsgrupp för företagande i Europa,
- en plattform för berörda aktörer,
- ett EU- och G20-toppmöte om företagande,
- ett innovativt Europa (Europa 2020).

6.1.1 EESK skulle kunna utveckla dessa idéer med berörda parter under den närmaste framtiden.

Bryssel den 15 september 2010

Europeiska ekonomiska och sociala kommitténs
ordförande
Mario SEPI

⁽¹²⁾ Programmet Erasmus för unga företagare, Europeiska kommissionen, GD Näringsliv.